

A T. H. E. V. igazgatósága 1900. évi június hó 19-én tartott üléséből az igazgató ellen a fegyelmi vizsgálatot elrendelte azon vádpontokra, melyek a vasuti részvénytársaság igazgatóságához intézett miniszteri rendelet szerint a megtartott vizsgálat során felmerültek s ennek teljesítésére egy három tagú bizottságot küldött ki, melynek tagjaivá választották Rónay Jenő, Poroszkay Béla és dr. Papp Géza igazgatósági tagok.

Már a következő igazgatósági ülésen, melyet június 24-én, tehát 5 nappal később tartottak, Rónay Jenő igazgatósági tag, mint a Réczey Gyula üzletigazgató elleni fegyelmi ügyben kiküldött vizsgálóbizottság elnöke bemutatta a vizsgálatról felvett jegyzőkönyvet és kérte az igazgatóságot a további intézkedések megtételére.

Erre dr. Bacsinzky Vladimír miniszteri biztos előadta, hogy a vizsgálat nem terjesztett ki egy újabb felderített körülményre, a gyári és egyéb anyagok beszerzése körül fennforogni látszó nagyfokú visszaélésekre. Azt javasolta tehát, hogy a vizsgálat szakértő közbenjöttével ebben az irányban kiegészítessék. A szakértő leközlése iránt illetékes helyen szóbeli előterjesztést fog tenni. Az igazgatóság az indítványt elfogadván, a vizsgálatnak illetően kiterjesztését elrendelte s felkérte az állandó miniszteri biztost, hogy ezen szakértelmet igénylő kérdés helyes megoldása végett egy számosztálybeli szakértő leközlését eszközölje ki.

Rónay főispán július hónapban szabadságra ment, de kis zombori birtokán hasztalan várta az igazgatóság utbaigazítását. Nehogy tehát az elrendelt vizsgálat elhúzásának vádját ártatlanul neki kelljen viselnie, augusztus 23-án dr. Dellimanics elnököt levélben arra kérte, hogy mentse fel az ez irányú teendő kötelessége alul, egyben pedig a vizsgálati anyagot az iratjegyzék kíséretében újra bemutatta.

Ez a jelentés a szeptember 29-iki igazgatósági ülésen tárgyalattott és miután a miniszteri megbízott kijelentette, hogy szakértő kiküldését, úgy mint ezt kilátásba helyezte, kieszközölnie nem sikerült, a további vizsgálat mellőzésével belement az igazgatóság az érdemi döntésbe és hozott határozatot szeptember 29-én azon vizsgálati eredmény alapján, melyet a Rónay elnöklése alatt működött bizottság a június 19-iki megbízás alapján már június 24-én bemutatott volt. — Ez a tényállás.

Vértanuk napja.

Nagybecskerek, 1900. október 6.

Ötvenkét esztendő múlt el a véres áldozat óta, de ez a hosszú idő nem tudta elhomályosítani a mi emlékeztünköt és nem oszlathatta el szívünk keserűségét, mely levélhullató ősz jöttével mindig újra jelenti magát. A vércseppek ilyenkor előtörnek azon a sokszor emlegetett fátylon és újra látjuk az aradi sirhalmot és halljuk a vértanuk halálhőrgését. A magyar nemzet megbocsájtott, de nem felejthetett. Könnybeábadt szemünket a magyarok istenének csillagos trónusa felé fordítjuk, — mely előtt glóriával övezetten ül a Tizenhárom, a szabadság csatáinak diadalmos hősei, kiket örök halhatatlanságra magasztalt a gyalázatos halál. A halál, mely feltámadást hozott a magyarnak. Aldott legyen az ő szent emlékeztük! —

A róm. kath. templomban rendezett gyász-isteni tiszteletet, melyet az ősz apát plébános, Szabó Ferenc celebrált fényes segédlettel, jelen voltak az összes hatóságok képviselői, köztük Rónay Jenő főispán. Ebből az alkalomból még egyszer se láttunk annyi népet a templomban, mint a mai gyász-isteni tisztelet alkalmával, amidőn nemzetiségi és felekezeti különbség nélkül a tágas templomnak minden zugát megtöltötte a nagy közönség.

Az izrealita templomban két gyászünnepély is folyt le az aradi vértanuk emlékeztetére. Az első fél 10-kor a tanuló ifjuság, a második 10 órakor a nagy közönség számára volt rendezve. Mindkettőn igen sokan vettek részt s hallgatták meg dr. Klei in főrabbinak hazafias szellemű magyar szónoklatát.

Az Olvasókör ünnepélye.

A nagybecskereki magyar olvasókör diszített nagytermében a mise után kezdett gyülekezni a közönség. A terem zsufoltságig megtelt. Ott láttuk közéletünk számtalan kitünőségét, azonkívül elegáns hölgyközönséget.

A gyászünnepélyt a nagybecskereki polgári és kereskedelmi iskola énekkara nyitotta meg a Hymn us szal, melyet Dold István, polgári iskolai tanár dirigált. Majd Anyos Pál kig. tanfolyamhallgató lépett az emelvényre s mely érzéssel elszavalta az Október 6. című költeményt. Utána Herr Ödön, főgimnáziumi tanár mondott emlékbeszédet. Szónoki hévvel és erővel eselte a szomorú napot. Beszédje minden egyes részében megkapó volt s a közönség mély

megilletődéssel halgatta minden egyes szavát. Epen ezért nem akarjuk e helyütt rövid kivonatban közölni, hanem hétfői számunk tárcarovatában egész terjedelmében ismertetjük. Az elhangzott beszéd után Leichman Miklós kig. tanfolyamhallgató szavalta el Palágyi Lajosnak ez alkalomra irt prologját, kellően színezve és érvényre juttatva a szép költemény minden egyes részét.

Dr. Demkó Endre mondott ezután záróbeszédet, mely röviden a következőket tartalmazta:

Köszönetet kell mondanom Önöknek a Magyar Olvasókör nevében a mai szíves megjelenésükért. Mert köszönet és elismerés illeti meg azokat, akik a hála, kegyelet és hazafias érzelmek nemcsak meg is érzik és nemcsak nem titkolják, hanem avval tüntetnek. A kegyelet virága mellett buján fakadt a gyom, a melyet érdeknek neveznek s elnyomja amazt, ha ápolatlan maradna.

Ennek a kegyeletnek ápolásával mi nem csak kötelességet, de hivatást teljesítünk. Az az orgonaszó, a mely ma a templomajtón keresztül belezugott a mindennapos élet vásári zajába, visszhangra kell hogy találjon minden szívben, a melyben a jobb érzés egy szikrája honol.

Pedig sokan vannak még, a kiket az ol-tárhoz hívné csak a példa által lehet. Amde, ha arra nézünk, hogy a hívők száma évről-évre miként szaporodik, akkor újra éled és erősödik bennem a remény, hogy nincs mesze az idő, a mikor az október 6-ika nem tüntetés lesz, hanem az, a minek valóban kell lennie, a tiszta kegyelet őszinte megnyilatkozása, azé a kegyeleté, a mely ott fog élni minden magyar szívben, nem elrejtve, hogy csak egyes napokon lássa a szem, hanem mint a hazaszeretet és a hazáért való lelkesedés nem fogja március tizenötödikét várni, hanem nyilvánulni fog minden szavunkban, tetteinkben.

Üdvözlöm Önöket és kívánom, hogy ezt az időt megérintők engedje a magyarok istene!

A gyászünnepélyt, a polgári és kereskedelmi iskola énekkara fejezte be a Szózat eléneklésével.

A főgimnázium ünnepélye.

A főgimnázium tanuló ifjusága szépen sikerült ünnepélyt rendezett az aradi vértanuk emlékére. 8 órakor gyászistentisztelet volt a piaristák templomában, melyet Csintalan Pál k. r. tanár mondott. Utána az ifjuság a tornacsarnokba vonult és a „Szózat“ eléneklésével megkezdődött az ünnepély. Demkó Miklós VII. o. t. szavalta el ezután nagy hatással ifj. Abrányi Kornél „Október 6.“ c. költeményét. Majd Farkas Ignác főgimn. tanár emlékezett meg az aradi vértanukról. A szép és lelkes felolvasást meg-

a mezőre, nehogy a hazajövetellel időt fecse-reljenek. A határba menet és jövet és marhahaj-tás közben a lányok folyton fonnak és dalolnak: a kóc mindig rajta van az övükbe dugott fonórudon. Estenden és télen az asszonyok majdnem egész éjjelen át fonnak és szönek, a férfiak házi és mezei eszközök készítésével foglalkoznak. Amit így keresnek, az külön vagyonuk. Sürgős munkaidőben szomszédokat is hínak segítségül és ezt alkalom adtán ugyanígy viszonzozzák. Ilyenkor öröm nézni az ily möbát, kölcsönként munkáshadat. A munka — ünnep és este, amikor azt hínné az ember, hogy a hosszú nyári nap munkájától fáradtak, a vig fiatalok kolo-tánra perdül. A gazdaság jövedelmét a házatya és házanya szedik be és abból az egész ház szükséglete és a közterhek lesznek fődözve. Olyik vidéken azonban a termés fölőslégét őszszel a házaspárok közt fölőstják. Annyi bizonyos, hogy valamennyinek életszükséglete biztosítva van, habár nem mindegyik háztárs rendelkezik. Azon-kívül mindegyik házaspárnak van egy kis gombostüpenzre való, külön vagyona, rendszeren apró marhája, ami együtt legel a többivel, — egy járás szőlője — kis tökéje, ami kamatra van kiadva. Gyakran kibérelnek egy darab földet és azt szabad idejükben megművelik. Agyasságok és vadházasságok ritkák. Vidám társasélet és a legnagyobb erkölcsitasság honol ezekben a családi szövetségeken. Az egész házközösség egy asztalnál étkezik. A házfő ad és vesz, a háztársaknak mindenről tudomásuk van, minden szemükláttára történik és mindenbe van beleszólások. A házfő veszi a tagoknak a posztóruhá, a lábbelit, a főveget. Fehérneműt ritkán vesznek, mert ezt az egyes családok asszonyai csinálják a maguk számára. Evégből az egyes hitestársak a közös földből kender- vagy len-termelésre egy-egy barázda földet kapnak, a termést éjjel dolgozzák, fonják és szövik fel. Özveggy vagy legényemberek és munkaképte-

nek számára ezt a munkát a rokonok, nővérek lányok, menyek végzik vagy kivételesen vesznek egy-egy vég vásznat ünneplőnek és ott, hol len és kender nem terem, finomabb gyapot és ruhaneműt a házások kis külön keresményükön és a gazdasági fölőslégből jutott részükön vásárolnak. Egyes vidékeken az asszonyok a ház tartásban fölősléjük egymást, hetenként másik főz, süt, látja el a baromfit, feji a tehenet: ez a „redusa“ — a hetes vagy soros. Vén asszonyokat, akiknek menyük van a házban, egészen, a menyecskéket egy esztendőn át, a dolog alól fölmentik. Ha a lányok kiházásodnak, hozományt az ingókból kapnak, az ingatlanokból részt nem követelhetnek, mivel az asszonyról a férjnek kell gondoskodnia. Egyes tagok házközösségi kötelek-ből kilépése esetén a házi vagyonra való igényük a többi háztársakra száll át. Gyász eseteiben az egész házközösséget a részvét tölti el, mert nincsenek nevető örökösök. Ily módon a család fogalma kiterjed az egész vérrokon-ságra és kölcsönös jogaik és kötelességeik köre közös gazdaságban erős támasztékot bír. A közszolgáltatások terhet az ily házközösségek könnyebben és pontosabban viselik. Mindenütt a legbecsületesebbek és legderékabbak a házközösségekben élők. Lopások és más bűncselekmények ritkán vagy soha sem fordulnak elő. Amde mindebből nem következik, hogy az ily házban emberöltőkön át született családtagok tényleg megmaradnak a közösségekben; mert ez ritka kivétel és csak ott fordul elő, ahol nagyobb a földbirtok és hol a szükséges és jóra való házfők példaadásával föntartott egyetértés uralkodik a tagok közt. Ahol ily összhang van, ott a gazdaság minden ága virágzik. . . . Rendszeren nem is oly népesség az ily házközösségek, mint az ember gondolná: átlag 10—12, sőt kevesebb személyből, imitt-amott egyetlen családból állanak és ritkán szűkölködnek földbirtokban. Mert míg a fiatalok fölőseperednek, a vének kihalnak,

a lányok kiházásodnak, az ifjak tanulnak, államszolgálatba lépnek, ügyvédek, papok lesznek. Sokan városokba mennek mesterembereknek, kereskedőknek és ott maradnak, lemondván a többi tagok részére a házközösségi vagyonról. Mások katonák lesznek és katonakötelezettségük teljesítése után másutt nyerne foglalkozást. De ha a létszám mégis annyira felszaporodik, hogy nincs szükség annyi mezei munkásra, vagy ha egyes tagok másképp akarnak sorsukon segíteni, időlegesen vagy megállapodás szerint egészen is elbocsáttatnak a közösségből. Így aztán minden családtag ragaszkodik a házközösséghez, ha csak másutt nem lel jobb sorsot. A fönti létszám alól kivételt képeznek egyes vidékeken gazdag házközösségek, amelyek 50—60 tagot is számlálnak. Ellenben sok ház van, ahol a földbirtok csekély volta miatt a házközösség egyetlen családból áll, anélkül, hogy ott föltétlenül örökös következék be. Ahány gyermek és ameddig szülőivel a házban megélhet, ott marad, a többi más keresetre indul ki. A házközösségi rendszer nyilván nem következménye valamely lörvényhozási tény állami befolyásának, mert hiszen az urbári törvények csupán a földesur és a jobbágy közt való viszonyokat tárgyalják. Ez az őseredeti rendszer mélyen bengykereszik a szláv család lényegében és a délszláv népek lélektani jellemében, amiért is a vagyonszűkölközés ezen neme — a városok kivételével — mint népszokás áll fön.

Laveleye munkájának a „délszláv házközösségekről szóló“ harmincadik fejezete nem egyéb, mint Utiesenovics és Ivics Máté) munkáinak kivonata, amelyhez azután a házközösségi intézmény apológiája és az azoknak Szerbiában és Horvátországban való törvényhozási megszüntetése fölötti kesergés járul. Laveleye

²⁾ Die Hauskommunionen. Zantony, 1874.

hatottan hallgatta végig a tanuló-itjuság. Zsirus Dezső VII. o. t. szavalt el ezután lelkesen Rudnyánszky Gyula alkalmi költeményét, mire Szabó István VIII. o. t. mondotta el Várady Antalnak ezen alkalomra írt imáját. Ezt követte Dölle Jenő VIII. o. t. szavalt, ki mély érzéssel szavalt el Pósa Lajos „Aradi vesztőhelyen“ c. költeményét. Végül Balácsi József igazgató köszönte meg Farkas I. tanárnak az ünnepély rendezését és hazaszerepre buzdította az ifjúságot. Az ünnepély a „Hymnus“ elnevelésével ért véget.

Ünnepély Ellenében.

Ellenében, ahol tudvalevőleg az egyik aradi vértanunak, Kiss Ernőnek hamvai nyugosznak a családi sírboltban, szintén kegyeletes módon emlékeztek meg a nemzet nagy gyász-ünnepéről. A vértanu hamvait rejtő koporsót megkoszorúzták, szent misét szolgáltattak a hősök lelkiüdvéért, amelyen igen sokan vettek részt a község lakosságából is.

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) mindennap reggeli 6 órától kezdve délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére kedden és pénteken délután 5¹/₂ óráig; ugyanazon napokon este 6-tól 8-ig urak részére is. A kődfürdő egész nap este 7¹/₂ óráig nyitva marad. — Október 3-tól minden szerdán szombat fél drakkal délig az ak, délután hölgyek részére

- Október 8., 9. és 10. Ellenőrzési szemle a Rezső-laktanyában.
 „ 9. Megyei áll. választ. ülése.
 „ 15. Közig. bizottság.
 „ 15. Vármegyei közgyűlés.
 „ 18. és 19. Ellenőrzési szemle a honvéd-laktanyában.
 November 4. Szarvasmarhadíjazás.

— **Miniszterek Deszken** Wlassics Gyula vallás- és oktatásügyi miniszter és Fejérváry Géza honvédelmi miniszter Deszkre utaztak Gerliczy Ferenc báróhoz. Fejérváry minisztert Tallián örnagy, segédtsit is lekísérte.

— **A hivatalos lapból.** Egy csomó kinevezéseket tartalmazó királyi kézirat közlésével szolgál a hivatalos lap tegnapi száma, amelyek bennünket annyiban érdekelnek, hogy két torontálmegyei és egy nagybecskereki neve is benne van ezekben a kinevezésekben. Így Csekönits Endre gróf v. b. t. tanácsost ő Felsőe főosztalno mesterré, Urbán Iván földbirtokost Aradmegye és Arad sz. kir. város főispánjává és Péter Pál belügyminiszteri segédtitkárt Ujvidék sz. kir. város főispánjává nevezi ki.

is a házközösséget a szláv nemzeti jellem családias érzületéből folyó intézménynek tartja és miután ennek „előnyeit“ felsorolja, magához azt a kérdést intézi: „Talán nagyon is föl dicsértem a házközösség érdemeit s tulságosan hízeltgő képet festettem a benne folyó patriárkális életmódról? Nem gondolnám. Es mégis, minden előnye dacára, romba dül mindentűt, hol a modern eszmékkel lép érintkezésbe. S ezt — Laveleye szerint — abból lehet kimagyarázni, hogy ez intézmény teljesen megfelel a kezdetleges kor mozdulatlanosságának, de nem igen állhat ellen az oly társadalom befolyásának, melynek tagjai egyszerre akarják megjavítani sorsukat s azt a politikai és társadalmi szervezetet, melyben élnek. Az enekedés s a napról napra fokozódó élvezet utáni olthalatlan szomjúság, a mai emberek főmozgatója, nem fér össze a családi szövetkezetek létesítésével, mert azokban mindenkinnek a sorsa meg van állapítva s nem nagyon különbözhetik a másokétól. Ha egyszer fölébredt a meggyzdakodás utáni vágy, akkor az emberek nem képesek a zadruga igáját elviselni, ha még oly könnyű is; saját kockázataukra és veszélyükre akarnak mozogni, cselekedni, vállalkozni. Míg az önzetlenség, testvéri szeretet, a családfő iránti engedelmesség, az egymás hibáira iránti kölcsönös türelenség uralkodik, addig a közös élet kellemes még a nőkre is: de ha ez érzelmek eltűntek, akkor az együttlakás gyötrelmévé válik s minden háztartás önálló lak után vágyik, hogy kivonhassa magát a közös élet köréből s bármily nagy előnyei legyenek a zadrugának, semmibe sem számíttják azokat. Mindenki főleg arra törekszik, hogy saját kedve szerint élhesen, csak magának dolgozzék, ne legyen mással egy kenyéren. Hit nélkül a vallási társulatok nem állhatnak fenn: a zadrugának is meg kell semmisülnie, ha a családi érzelme meggyöngyül. Nem tudom, ha vajjon a patriárkális intézmények alatt oly nyugalmas életet élnek népek jutnak-e valaha fényesebb, boldogabb

— **Anyakönyvvezetői kinevezés.** A belügyminiszter az ivándi anyakönyvi kerületbe Schik-hoffer János községi jegyzőt anyakönyvvezetővé nevezte ki és őt a házassági anyakönyvvezetésével és a házasságkötésnél való közreműködéssel is megbizta.

— **Németh püspök beteg** Németh József fölsz. püspök, nagyprépost — mint benső részvétellel értesülünk — beteg. Régi vesebaja kinozza a püspököt, a kinek betegágyánál a megyés püspökön kívül számos jó barátja és tisztelője megfordult. A püspök állapota nem aggasztó s adja Isten, hogy mielőbb jobbra forduljon.

— **Bimbóhullás.** Nem rég hunyt el Szecső Károly módosi végrehajtó neje, most újabb csapást kell elviselnie. Mint módosi levelezőnk írja, két hónapos fiacskája, Lacika a követte édes anyját az örök hazába. A mélyen sujtott családapa fájdalomában osztozik ugyazólván az egész módosi intelligencia.

— **A megyei „József“ kórház villamos világitása** ügyét tegnap délután tárgyalta a városi villamvilágítási bizottság, amely elhatározta, hogy javasolni fogja a tanácsnak, hogy amennyiben a megye közönsége megtértené azokat a költségeket, amelyek a kórháznak a villamos telephez való csatolása következtében támadnak, ez esetre a város hajlandó a kórháznak a rendes fogyasztási árakból 20% ot engedni.

— **Nagybecskerek r. t. város közegészsége** a lefolyt szeptember hónap kedvezőtlenebb volt, mint az előző hónapban, mivel a halálozások esetei 20 al szaporodtak és az általános megbetegedés, különösen a heveny ragályozó bajok nagyobb számot mutattak. Mint dr. Weiserschan József városi főorvos jelenti, folyó évi szeptember havában élve született 85 gyermek, meghalt 71 egyén, ezek közül hét éven aluli 34. A jelentősebb halálokok a következők voltak: vele született gyengeség 1, görcsök 15, gyermekaszály 1, bélhurut 11, hasihagymáz 1, tüdőgyulladás 7, tüdőgümőkór 10, gutaütés 1, vizibetegség 3, elmebaj 1, agkori védkimerülés 6. Az elhaltak közül 49 helybeli, 12 torontálmegyei, 7 magyarországi, 3 külföldi volt. Vallásra nézve r. k. 30, ág. ev. 3, ev. ref. 3. g. k. 31, izr. 4. Foglalkozásra nézve 27 napszamos, 17 iparos, 13 földműves és egyéb foglalkozású 14. A kanyaró 12, a tifusz 5, a difteritisz 2, a vörheny 1, a szamarhurut egy esete jelentetett be. Trachomára egy egyén vizsgáltatott és trachomának találtatván, gyógykezelés alá vétetett. Rendőrorvosilag 7 egyén lett megvizsgálva,

közülök 2, mint ragályos bajban szenvedő, a kórházba utaltatott. Az országos betegápolási alap terhére 34 beteg részben járólág, részben házilag a városi orvosok által gyógykezeltetett. Különbféle ragályos baj lefolyása után 10 gőz és 3 formalin fertőtlenítés, valamint lakásterisztítás végeztetett. Élelmi szerek 14 izben lettek rendőrorvosilag ellenőrizve, 3 esetben megintés ajánlatott.

— **A r. kat. hitközség karnagya.** Tudvalevőleg a nagybecskereki hitközség néhány hónappal azelőtt Berán Jánost választotta meg hosszas tanácskozás után karnagyául. Ugy látszik, Berán ur nem valami pompásan érezhette magát városunkban, mert tegnapelőtt összepakolta holmiját és minden bucsuvétel nélkül Istenhozzádot mondott a városnak. A hitközség most ama kényes helyzetbe került, hogy megfelelő karnagy után kell néznie. Még a multkori pályázók egyike Sámson esztergomi karnagy, akiről már akkori ban a leghizelgöbben nyilatkozott a bizottság, Szabó Ferenc apát-plébános fölszólítására kijelentette, hogy hajlandó a kérdéses állást elfoglalni. Sámson ur tegnap városunkban időzött és több hitközségi tag előtt kijelentette, hogy még e hó folyamán elfoglalhatja állását. A holnap délután fél 4 kor tartandó egyházközségi közgyűlés fog e tekintetben véglegesen határozni és egyidejűleg a második karnagyi (kántori) állást is betölteni.

— **Általános gyöngeség.** (Egy pozsonyi lakos gyógyulása.) Walner Károly ur (Pozsony, Iskola-utca 5.) írja nekünk, hogy milyen betegségben szenvedett. Bizonyos elégtelenséggel beszél róla, mert betegségét gyógyulás követte. Baja nem volt éppen betegség; inkább általános gyöngeség volt, teljes levertség, melyet a vér elgyöngyülése hozott létre. Ennek az állapotnak szimptomái rendszeren főfájás, undorodás a tápláléktól, az étvágy elvesztése, az álom hiánya. Az elgyöngyült vér elvesztette vörös vérszójait, az ellenállásra szükséges részét s így a vérszegénység, a sápadtság, reuma, neurasténia s más betegségek szabad teret nyertek s ezeket csakis a vérnek oly hatalmas helyreállítója tudja meggyógyítani, mint a Pink-pilula, mely most legjobbnak van elismervé. A Pink-pilulákkal tudta Walner ur legyőzni azt a nagy gyöngeséget, mely reá végzetessé válhatott volna.

— **A Mióta a Pink-pilulákat alkalmazom,** írja, egészen megváltozott az érzésem magam. Nem érzem azt a gyöngeséget, mely levert azelőtt, dolgozom fáradtság nélkül, örömmel, amit már régóta nem tettem. Jó étvágyam van, s éjjel jól alszom. Mindamellott, hogy a visszaesés ne álljon be, folytatom a használatukat.

Ily eredmény mellett habozás nélkül bizhatunk a Pink-pilulákban. Ez komoly gyógyszer,

helyzetbe; de úgy látszik, azt el nem kerülhetik, hogy ne vágyjanak, mint Adám az „Elvesztett paradicsomban“ új életpálya után s ne óhajtsák minden vele járó felelősség és veszély dacára megízlelni a független élet gyönyöreit. Szerintem a nemzetgazda nem nézheti sajnálat nélkül ez ősi intézmények letűnését.¹⁾

Laveleye a helyszínén is — természetesen csak külső vonásaikban és ünnepi köntösükben, Strossmayer diakovári érsek vezetésével — tanulmányozta a házközösségi intézményt és annak leírásában el van telve dicsérettel.

Egy másik szláv író így ír a házközösségről: „A szerb nagy szeretettel és lelkesedéssel viseltetik családjá és tűzhelye iránt, nagy kegyelettel csügg rajta és a patriárkális együttélésben keresi boldogságát, örömet. A család, még pedig a tágabb család volt az, mely a szerb és a bosnyák államnak sajátos, patriárkális jellegű adott. A család és a családi közösség volt az, ami a török uralom alatt a népet ugyazólván a teljes tönkrejutástól megmentette és később képesé tette, megszabadítására gondolni. A legújabb idők fönmaradt a családi közösség ezen intézménye, amely az összetartozás érzetében a családi szeretetben gyökerezik és hosszas gyakorlat s praktikus következményei révén nemzetgazdasági elvvé vált. Hogy ezen, a nép jellemének megfelelő és abból sarjadó, gyakorlatias és föntartó elv volt, kiviláglik abból, hogy mindenütt, ahol ezen elvet megingatni kezdték, oly viszonyok támadtak, amelyek az előbbieknél, a boldogabbakkal, nem voltak összehasonlíthatók. Így Szerbiában mindenütt, ahol a házközösséget megszüntették, a hajdani jómód helyén, szegénységet találunk; az egytűvé tartozás egészséges érzülete helyén szétsziláltságot. Tessék az előbbi osztrák határőrvidék lakosságát úgy, amint az a házközösség alapján fejlő-

dött, egybevetni a mai lakossággal és látni fogjuk a különbséget a hajdan és a jelen közt. A valamikor leggazdagabb családok, akiknek gazdálkodása a házközösség elvén nyugodott, ezeknek megszüntetése után elszegényedtek és tanácstalanul állanak, kitéve idegenek benyomulásának, akik az eladósodott házakat és telkeket potom áron megvásárolják.“²⁾

A zadruga-poézist betetőzi Kanitz, midőn a szláv családok esteli életét leírja: „Este az egész család a sztareasina szobájában gyűl össze, a közös tűzhely körül, amelyen vidám tűz pattog. A férfiak szerszámokat készítenek vagy javítgatnak, a nők meg a ruházathoz való gypajut, lent fonják. A gyermekek szüleik lábainál játszanak és arra kéri őket, hogy regéljék el nekik Cartroján vagy Kralyevics Márkó történetét. Ekkor a sztareasina vagy más férfi előveszi a guzlát — a kis gitár-forma hangszert, énekel és énekét e hangszert pengetésével kíséri. . . . Így aztán a közös hajlék mindnyájuknak vonzó helyévé lesz, hol fölébred és erősbül az egyének a családhoz és a hazához való ragaszkodása s mindnyájuk lángoló lelkesedése a szerb nemzet nagysága, virágzása- és szabadságáért!“³⁾

¹⁾ Stefanovics Vilovszky Tódor lovagnak munkája: „Die Serben im südlichen Ungarn, in Dalmatien, Bosnien und in der Herzegovina“, egyike azoknak az irányzatos és magyarellenes fércelményeknek, amelyek „Die Völker Österreich-Ungarns“ gyűjtőnév alatt Bécsben és Teschenben kiadattak. Hogy mennyire alaptalan és rosszakaratulag tudatlan ama munka, amiből a fenti passzust idéztük (137. és köv. l.), azt már az is mutatja, hogy noha a munka megjelenésekor (1884) még az 1885: XXIV t.-cikk megalkotva és így a házközösségek megszüntetése kimondva sem volt, mégis e megszüntetés siralmas következményeit már eleve hazudja. Ehhez a munkához egy magyar író, Czibusz Géza, csatolt egy toldaleket, amelyben (368. l.) a házközösségi életet a délmagyarországi bolgároknál is divónak mondja. Érdekesebben írja le a házközösséget Neugebauer I. L. a „haladás miniszterének“, dr. Bach lovagnak ajánlott művében: „Die Südslaven und deren Länder in Beziehung auf Geschichte, Cultur und Verfassung“, Lipcse, 1861., 222. lap.

²⁾ Serbien: 81. lap. Lipcse, 1868.

³⁾ Idézet m. 203. és köv. l.

mely valóságos és bizonyítható hatást ér el. A gyógyulás bizonyítékai minden nap érkeznek a világ minden zugából.

Kapható minden gyógyszerárban, valamint a magyarországi főraktárban Török József gyógyszerésznél, Budapest, Király-utca 12., doboza 1 frt 75 krért, vagy 6 doboz 9 frtért.

— **A görögütz alkonya.** A mi városunk azok közé a dicséretes kivételek közé tartozik, ahol ez a kifejezés „görögütz“ még nem frázis. Sőt ellenkezőleg, komoly valóság, kifejezve a fenégséget, az imponzást, az ünnepest. Most, mint halljuk, vége lesz a régi idők a szép emlékének, vége lesz a görögütznek. Legalább a színházban. Kétségtelen fényoldalai mellett a görögütznek megvannak ugyanis — bocsánat a paradoxonért — az árnyoldalai is. Nem is szólva a kellemetlen füstről, mely különösen az énekeseknek rossz, tűzbiztonsági szempontból is kifogás alá esik az efféle szabadon égő tűz. Ismételteltem felmerült az az eszme, hogy a villamos-sággal kellene pótolni ezeket az elavult effektusokat. Dr. Grandjean polgármester, ki a színészetnek maga is lelkes híve, értesülésünk szerint intézkedni fog, hogy már a közeli napokban felléptessék egy reflektor, melylyel nem csak szebb, de megbízhatóbb világítási effektusokat képes létrehozni, mint a görögütz, melytől ime, minden szívfejdalom nélkül búcsút veszünk.

— **A tolvajok királya.** Mindhiába, aki egyszer praedestinálva van a gazember-ségre, soha sem lesz abból becsületes ember. Hiába védekezik az ilyen ellen a társadalom, hiába zárják el, hiába oktatják ott az erkölcsiségre, a rossznak a magja soha sem fog abból kivészni, hanem burjánozni fog tovább. Ekesen bizonyítja ezen axiómának igazságát Papp Sándor helybeli napszámos ember. Annyiszor volt már elzárva fogházba, fegyházba, rövidebb hosszabb ideig, hogy valódi rekordot ért el e téren s ha pályázatot hirdetnének e címen, bizonyára elsőrendű helyet foglalna el. A jeles ember, aki mindössze csak 42 éves, a következő büntetésekkel lett sújtva s mindig lopásért: a nagybecskereki fogházban ült 1883. szeptember 6-tól december 6-ig, 1886. január 29-től március 29-ig, 1884. május 1-től 1885. május 1-ig, 1887. július 14-től 1888. július 14-ig. A váci fegyházban be volt zárva 1889. december 2-től 1892. szeptember 2-ig, 3 évre, végül a nagyenyedi fegyházban is lakott 1894. május 10-től 1899. dec. 31-ig. Meg kell tehát hajolnunk Papp Sándor nagysága előtt, mert ő nagy és tekintélyes férfiú. De hogy is ne lenne, amikor eddig összesen 125 hónapot töltött sötét négy fal közé zárva! Papp Sándorról, akit csak a múlt év utolsó napján bocsátottak ki, a nagyenyedi fegyház igazgató-sága a következőket írja: durva, indulatos, civakodó, oktatások iránt egykedvű, büntetéséből nem sokat okul. A büntetések legiója tehát nem fog rajta, marad annak ami volt, aki a társadalmi renddel, az enyim-tied fogalmával nem tud megbarátkozni. Legutóbbi fegyházbüntetéséből, mely 6 hosszú esztendeig tartott, most szabadult ki, január 1-én. Hazajött Nagybecskerekre a feleségéhez. Forrongó vére csak néhány hónapig hagyott neki nyugtot. E hónapban ki-tört belőle a lopás szenvedélye s rövid néhány nap alatt 3 rendbeli lopást követett el. Az első lopást f. hó 2-án követte el, amikor is Deutsch Hermann József főherceg-utca 16. sz. a. levő összes üzlete ajtajában cégérül kiakasztott télikabátot ügyesen lecsente. A télikabát mintegy 5 frtot ér. Második lopását 4-én eszközölte. Egyszerűen beállított Napholz Agoston fatele-pére, ott pártfogásába vett két szál deszkát s azt a kapun egész bátran kivitte. A harmadik esetben libát lopott a diszes férfiú. Kovács Odön, ittvarnoki lakos, egy szépen hizott libát küldött be Mann Adolf p. ü. számtiszt részére. Az ajándékot éppen a temesvári utcában hozta a kocsi, amikor a véletlenül arra járó Papp Sándor meghallotta a liba inycsiklandó gágogá-sát. Libapecsenyére éhezett rögtön s a libát ügyesen elemelte. A szegény kocsis pedig alig tudott hova lenni a bámulattól, amikor az aján-dék libának csak hült helyét találta. A cégéres

tolvaj ezen apró csinyeire azonban a rendőrség csakhamar rájött s Papp Sándort tegnap kézre kerítette. Mint közveszélyes ember jelenleg le van tartóztatva s minden oldalról folyik ellene a vizsgálat, mert nagyon valószínű, hogy még számos tolvajlás terheli lelkiismeretét. Ami több mint bizonyos.

— **A kamatteher vallomás utolsó terminusa.** Van az adótörvénynek egy humanus intézkedése, mely az általános jövedelmi pótdadó viselésétől mindazon szegény magyarokat felmenti, akik abba a szánalomra méltó helyzetbe jutottak, hogy a földjeiken, vagy egyéb ingatlanukon levő teher után annyi kamatot fizetnek, amennyi pót-adót rendes körülmények között a jövedelmük után fizetniük kellene. Ha tehát valaki az általános jövedelmi pótdadó alól való felmentését óhajtja, úgy annak az a kötelessége, hogy a hatóságnál kamatteher vallomást tegyen. A kamattehervallomásra kitűzött első határidő már január-ban lejárt. De sokan elmulasztották a terminust, amiért a pénzügyminiszter kivételesen megengedte, hogy a bevallási idő ez évben október 15-ig meghosszabbítható. De a bevallás módja bonyolódottabb lett. A kamattehervallomáshoz igazolási kérvényt kell csatolni, amelyben fel-tüntetendők azon akadályok, amelyek miatt a bevallás a rendes idejében nem történhetett.

— **Gyilkos vadász.** Valkányi tudósítónk jelenti: Mátyás Jusztin hirhedt vadászó a valkányi erdőben lelőtte Reimler földbirtokost, aki fegyverét el akarta venni. Társai segítségére mentek Reimlernek, mire Mátyás megszurta Kovasovics valkányi jegyzőt is, Mátyást elfogták.

Egy másik, alkalmi levelezőnkől eredő tudósításunk az esetet a következőleg ismerteti kellő részletességgel:

Az izgalmas eset tegnap történt. Nagy vadásztársaság ment a valkányi erdőbe nyulra vadászni. Még meg sem kezdődött a vadászat, amikor a vadászok figyelmét éles fegyverdörgés vonta magára. A közeli bokrok között megpillantották Mátyás Jusztin valkányi hirhedt orrvadászt, aki ott nyulakra lövöldözött. A vadászó társaság közül kivált Reimler Imre földbirtokos és az orrvadászhoz lépett s keményen rákiáltott:

— Tedd le azonnal a fegyvered! Az orrvadász haragosan fordult a földbirtokos felé. A felszólításnak nem engedelmességet, hanem felelet helyett felhústa mindkét ravaszát a fegyverének. A birtokos közelebb lépett az orrvadászhoz:

— Mutasd fel a vadászjegyed. Ugyan-ekkor kinyújtotta Reimler a kezét, hogy elvegye az orrvadász fegyverét. Ebben a pillanatban eldőrdült a két lövés, amely közül az egyik az arcán súlyosan megsebezte a földbirtokost. A vadásztársaság ekkor közrefogta a mérénylőt és el akarta fogni. Az orrvadász kést rántott elő s azzal támadt üldözőire, akik közül Kovasovics János valkányi jegyzőt meg is sebesítette. Később csendőrekk jöttek az erdőbe s azok tették ártalmatlanná az orrvadászt. A meglőtt földbirtokost kocsin szállították Valkányba, ahol azonnal ápolás alá vették. Sebe igen súlyos, de szerencsére nem életveszélyes. Az orrvadászt nagynehezen vasrverték és be-szállították a községbe.

x **A legizletesebb asztaliviz a „Kristály“ Szent Lukácsfürdői hegyiforrás, mely mint egész-séges ásványviz, több száz orvos által ajánlva van**

Színház és irodalom.

* **Csokon szerzett völegény.** A tegnapi kitűnő előadás kibékíthette mindazokat, kik a néhány kevésbé sikerült este után úgy kezdtek beszélni a Kiss Pál társulatóról, mint amely nem képes a becskereki közönség igényeit kielégíteni. Szigethy József e különben is pompás bohózatának főszerepe Lévy Margitnak alkalmat nyújtott figyelemreméltó alakító képességének bemutatására. Egyaránt kitűnő volt minden egyes maszkban, dalai után pedig

a fiatalság olyan felrengető tapsot rendezett, amilyenre régen emlékszünk. Az ismert színészjelenetet Tábor, Miklóssy és Szepessy Paula kacagató komikummal játszották, anélkül azonban, hogy egy percig is túllépték volna a jóízű határait. A többi szerepekben Tóth Lajos, Szabados, Bánházi Teréz, Simon, Mezei Irma, Heltai, Palota i érdemelnek dicséretet. Az összjáték mi kívánni valót sem hagyott hátra. A színház látogatottsága ellenben igen sokat. Az előadást végig nézte báró Daniel Ernő, volt kereskedelmi miniszter is. b.

* **Bohém újság.** Három helybeli fiatal-ember, Fülep Jenő György, Széki Andor és Heltai Jenő ily címen, a színi évad tartamára művészeti heti lapot indít. A lap első száma jövő vasárnap, f. hó 14-én fog napvilágot látni. A lap kizárólag a színészekkel foglalkozik s érdekes tartalmával élvezetes olvasmányt szolgál a színészet iránt érdeklődő közönségnek. Előfizetési ára az egész színi évadra: 2 korona, egyes szám ára: 20 fillér. A lap szerkesztősége és kiadóhivatali irodája: Nagybecskerek Arpa-utca 1. sz. II. emelet, hova ugy a lap szellemi részét illető közlemények, valamint az előfizetések intézendők.

* **Nagy Károly.** Ezer esztendőnél több mult el azóta, hogy a népvándorlás korának legnagyobb császárját bele temették abba a kő-sarkophágba, amelyben az aacheni dóm kriptájában még ma is örök álmát aluszsza. A hatalmas fejedelem után maradt egy nagy birodalom, egy süllyedő ország, melyen utódai civakodva osztahoztak; hanyatlásának északfőnye bevilágot a császár kriptájába, a kőszarkophágra, melyre a római mester Proserpina elrablásának jelenetét faragta. Es maradt utána egy hatalmas kard, mely egyszer városokat, országokat csapott ki helyükből, és egy hatalmas márvány trónus, nehéz, idomtalan, záros karszék, az erőnek és hatalomnak kőbe faragott szimbóluma. Es maradt utána egy ablak chartresi dőmban, amelynek ívegkockái az ő életének jeleneteit beszélik. Es maradt utána egy drágaköves aranykorona, amely egykor az ő fölkezt fején ragyogott s amelyet most a bécsi Schatzkammer őriz. Es maradt utána felbomló birodalmának átka, népének egyenlensége, össze nem férése. Erről a nagy uralkodóról, tetteiről, egyéniségéről szól a Nagy Képes Világtörténet 76-ik füzet, mely Borovszky Samu ismert történetűdős és akadémikus tollából származik. A 12 kötetes nagy munka szerkesztője Marczali Henrik, egyetemi tanár, a IV. kötet szerzője dr. Borovszky Samu. Egy egy kötet ára diszes félbörkötésben 16 korona; füzetként s kapható 60 fillérjével. Megjelen minden héten egy füzet. Kapható a kiadóknál (Révai Testvérek Irod. Int. Rt. Budapest, VIII., Üllői ut 18.) s minden hazai könyvkereskedés után.

Heti műsor.

1900. október hó 8-tól 14-ig.

Kelet	Nap	Nagy Havi Páros Páratlan	A. B. C.			A darab címe
			Csoporthoz			
X/8.	hétfő	7	4		3	Romeo és Julia
X/9.	kedd	8	4	4		A gésák
X/10.	szerda	9	5		4	Házi béke (előszőr)
X/11.	csütörtök	10		5	5	Kadét kisasszony (előszőr)
X/12.	péntek	Bérletszünet				Arany kakas
X/13.	szombat	11	6	6		Kadét kisasszony (másodsor)
X/14.	vasárnap	12	6	2		Vereshaju

feljebb! — 4 méter — póstabér és vámmentesen szállítva. Min-ták kiválasztásra, nemkülönben fekete, fehér és színes Henne-berg-selyem blousok és ruhákra alkalmas, 45 krtól 14 frt 65 krig méterenkint.

Csak akkor valódi, ha közvetlen tőlem rendelik!
Henneberg G., selyemgyáros, Zürichben.
Cs. és kir. udvari szállító. (10/71-7)

Selyem-Blousok 2 frt 40 krtól

Nagy Disz

A tizenf

Keleti c

Monaoc
Sulamit
Absolon
Cingitang
Aron, fő
Abigail,
Ezriel —
Belizar
Avidon
Jeremiás
Rebeka
Ciporah
Dinorah
Dajka

ügyvéd

1898. s

sított

végreh

ját és

az ár

bírói z

tak. M

§-ába t

Vad

feljele

Erős J

a lefog

ben pe

foglalt

magna

ládja

nek be

bünösz

miután

Adám

gondn

nél és

86 kr

egyent

elfogad

le is f

néhány

lékos

védeke

törvény

ellene

mentet

VÁROSI SZÍNHÁZ.

Nagybecskerek, szombat, 1900. október 6-án:
Diszelőadás a 13 aradi vértanu emlékezetére.

Prológ.

A tizenhárom aradi vértanu emlékére. Irta: *Palágyi Lajos.*
Szavaltja: *Zalay Irma.*

Ezt követi:

Sulamith,
Jeruzsálem leánya.

Keleti opera, ballettel, 6 felvonásban és egy nyílt változásban. Zenéjét szerette: Goldfaden Ábrahám.

Személyek:

Monaoh, jeruzsálemi polgár	---	Tóth Lajos
Sulamith, leánya	---	Revitzky Etel
Absolon, gazdag makkabeus	---	Falussy István
Cingitang, szolgája	---	Miklóssy Gábor
Aron, főpap	---	Heltay Jenő
Abigail, leánya	---	Lévay Margit
Ezriel	---	Gara Jenő
Belizar ben Zadik	} Sulamith	Szabados László
Avidonoh ben Semüel		Baranyai Ferenc
Jeremiás ben Arie	} séri	Tábori Emil
Rebeka		Mezei Irma
Ciporah	} jeruzsálemi szüzek	Erdélyi Cornélia
Dinorah		Erdélyi Lilike
Dajka	---	Szepesi Paula

Zsidó zarándokok, ifjak, szüzek, asszonyok.

Kezdeté este pont 8 órakor.

Holnap, vasárnap, október hó 7 én:

A falu rossza.

Tóth Ede énekes népszimfüve.

TÖRVÉNYSZÉK.

§ Sikkasztás. V a d á s z Zsigmond módosi ügyvéd 79 frt 86 kr. és járulékaik erejéig még 1898. augusztus havában végrehajtást fogantatott Erős János ellen, amely alkalommal végrehajtást szenvedettnek 320 frt értékű szénáját és buzáját le is foglalta. Mikorra azonban az árverést kitűzette, Erősnél a lefoglalt s birói zár alá vett ingók feltalálhatók nem voltak. Miután pedig ezen körülmény a btk. 359. §-ába ütköző sikkasztás vétségét állapítja meg, V a d á s z ügyvéd e címen megette ellene a feljelentést. E miatt tilt ma a vádlottak padján Erős János. A tárgyalás során beismerte, hogy a lefoglalt szénát lovaival részben fölétette, részben pedig eladta; beismerte azt is, hogy a lefoglalt 40 mm. buzából 20 métermázsát vetőmagnak használt el, a többi pedig részben családjaival elfogyasztotta, részben pedig cselédjeinek bér gyanánt kiadta. Arra a kérdésre, hogy bünsőnek érzi-e magát? azt vallja, hogy nem, miután a foglalást követő napok egyikén Mész Adam tanuval együtt, — aki az időben zárgondnoka volt, — megjelent V a d á s z ügyvédnél és azzal oly egyezséget kötött, hogy 79 frt 86 kr. és járulékaiból álló követelésének ki egyenlítésül hajlandónak mutatkozott 75 frtot elfogadni és az egyezés értelmében nyomban le is fizetett Vadász kezéhez 25 frtot, majd néhány nap múlva postán megküldötte a hátralékos 50 frtot. Mész Adam tanu Erős ezen védekezését mindenben megerősítette. A kir. törvényszék Erős védekezését elfogadta s őt az ellene emelt vád és következményei alul fölmentette.

TÁVIRATOK.

Az új koronaőr.

Budapest, október 6. (A Torontál⁴ eredeti távirata.) A Szilágy József elhalálozásával megüresedett egyik koronaőri állás a képviselőház és a főrendiház együttes ülésében fogják betölteni. Az új koronaőr katolikus vallású lehet a törvény értelmében, mivel a másik koronaőr protestáns. A választás hármias királyi kijelölés alapján történik. Mint értesülünk, első helyen b. Jósika Sámuel lesz ajánlva és így megválasztása bizonyosra vehető.

A perzsa sah visszatérőben.

Budapest, október 6. (A „Torontál⁴ eredeti távirata.) Szófiából táviratozzák, hogy Muzafer ed Din sah tegnap délután odaérkezett és este Belgrádba utazott.

A kínai veszedelem.

Budapest, október 6. (A „Torontál⁴ ered. távirata.) Washingtonból sürgönyzik: Az Egyesült Államok javaslata a következő: A hatalmak bírják rá a kínai császárt visszatérésre és hogy ez az özvegy császárnét minden hatalmától és méltó-

ságától foszssa meg, továbbá, hogy Tuan herceget halállal büntesse.

Shanghaiból jelentik: Itt azt hiszik, hogy a legutóbbi császári ediktumot csak a hatalmak félrevezetésére nézve tették közzé; titokban azonban az idegenek ellen lázító rendelkezéseket adtak ki.

Budapesti gabonatözsde.

Budapest, 1900. október 6.

A készárúüzlet hivatalos árjegyzései:

B u z a	kilo	50 kilogr. ára		kilo	50 kilogr. ára	
		kor-101	kor-10		kor-101	kor-10
Bánsági	6	76	7.45	7.55	80	0.—
Tiszavidéki	„	76	7.85	7.60	80	7.80
Pestvidéki	„	76	7.25	7.40	80	7.65
Bácskai	„	76	7.50	7.60	80	0.—

R o z s	uj	elsőrendű	kilós	70-72	6.85	7.05
„	„	másodrendű	—	—	6.80	6.90
Á r p a	„	takarmány	60-62	—	5.90	6.10
„	„	égetni való	62-64	—	5.60	5.80
„	„	sőrfőzésre való	64-66	—	6.—	0.—
Z a b	„	—	39-41	—	5.30	5.50
Tengeri	ó	bánsági	—	—	6.40	6.0
„	„	másnemű	—	—	6.4	6.45

Határidő-üzlet.

Budapest, okt. 6. (A nagybecskereki Lloyd társulat távirata.) Kielégítő kínálat mellett teljesen tiszteletlen és bággyadt hangulatú volt a mai tözsde. Fölmondott 140.000 mm. buza, 1000 mm. rozs. Lebonyolított 237.000 mmnyi régebbi kötés. A mai határidő-üzleti kötések a következők:
B u z a okt. végére . . . . . 7.49—7.50
„ 1901. ápr. . . . . 7.97—7.98
R o z s okt. végére . . . . . 7.24—7.25
Z a b „ „ . . . . . 5.29—5.30
„ 1901. májusra . . . . . 5.04—5.05
Tengeri okt. végére . . . . . —
„ 1901. májusra . . . . . 5.02—5.04

KÖZGAZDASÁG.

— Szarvasmarha díjazás. Mint már megírtuk volt, a torontálmegyei gazdasági egyesület és városunk 1900. évi november hó 4 én d. e. 9 órakor Nagybecskereken a vásártéren szarvasmarha díjazást rendez, mely alkalommal a nagyméltóságú földmívelésügyi miniszterium és Nagybecskerek r. t. város által adományozott következő díjak fognak kiosztatni:

I. csoport. Hazai (magyar) fajta szarvasmarhák. A) Tehenek, mint tenyészállatok: I. díj 60 kor., II. díj 50 kor., III. díj 40 kor., IV. díj 30 kor., V. díj 20 kor. B) Egy évesnél idősebb növendékállatok: I. díj 60 kor., II. díj 50 kor., III. díj 40 kor., IV. díj 30 kor., V. díj 20 kor. II. csoport. Nyugoti (tarka) szarvasmarhák. A) Tehenek, mint tenyészállatok: I. díj 60 kor., II. díj 50 kor., III. díj 40 kor., IV. díj 30 kor., V. díj 20 kor. B) Egy évesnél idősebb növendékállatok: I. díj 50 kor., II. díj 40 kor., III. díj 30 kor., IV. díj 20 kor., V. díj 10 kor.

A fenti díjazásra elővezetheti saját nevelési állatjait bármely torontálmegyei állattulajdonos. Saját nevelés ténye kívánatra helyhatósági bizonylattal igazolandó. Pénzdíjakon kívül elismerő oklevelek is fognak adni. Uradalmak és jobbmodu vagy magasabb társadalmi osztályhoz tartozó tenyésztők állatai a pénzdíjazásból ki vannak zárva, ezek azonban az általuk nevelt és kiállított és a bíráló bizottság által érdemesnek talált állatjaikért elismerő oklevéllel lesznek kitüntetve, miért is felkéretnek, hogy a földművesek buzdítása érdekében minél több szarvasmarhát vezessenek elő. A bemutatott szarvasmarhák megbírálása, valamint az oda itelt díjak kiosztása is, egy e célból alakult szakbizottság által azonnal a helyszínen fog eszközöltetni. A díjazásra községi bikák is elővezethetők. Az állatok érdemes gondozóinak és pásztorainak pénzdíjak fognak jutalomként kiosztatni. A díjazásra kiállítandó szarvasmarhák 1900. évi november hó 3-áig Nagybecskerek város polgármesterénél írásban vagy pedig Rehák Béla városi jegyzőnél szóval bejelentendők.

— Mezőgazdaság. A háziállatok fejlődése és erősödéséhez legelső kellék azoknak teljesen kiélegető egészségi állapota és ezt fentartani e szerint a gazda legfontosabb feladata. Eszközaink e célra vannak és évek tapasztalatai a Kwizda-

féle veterinar preparatumokra utalnak bennünket, melyeket Kwizda Ferenc János cs. és kir. osztrák-magyar és román kir. udvari szállító, kerületi gyógyszerész Korneuburgban, Bécs mellett állít elő és ezek mint präervatív szerek mossa az ország határára tul híresekké váltak. A kitünő hatás, mely a Kwizda-féle restitutionsfluidnak lovak számára sajátosága (ezen szer mint kitünő erősítő szer is bevált) továbbá a Kwizda-féle korneuburgi marhsapor, mely mint marhsapor általában, ugy teheneknél a tejelőképeség fokozása céljából mindenütt legjobb sikerrel alkalmaztatik és minden a Kwizda Ferenc által előállított veterinar preparatumok a legfényesebben igazolják ezen cég világraszóló hírnevét.

Nyiltter. 7

Mint hogy a tavasz előrehaladásával csecsemőt, gyermeket és felnőtöt egyaránt fenyeget a járványok veszélye, ismét csak a minden alkalommal hálásan fogadott

MOHAI
ÁGNES-forrásunk

vízének használatát ajánljuk. Egyrészt mert ocsó, igen kellemes és tiszta ivóvíz lévén, a tavaszi és nyári évszakokban kedvelt élvezetszerként szerepel, másrészt, mert dús szénsavtartalmánál fogva, specifus óvszer is a tífus, cholera és a gyermekek tífoid-szerű tavaszi-nyári hasmenése ellen. Ehhez járul még, hogy a csecsemőt is megvédi az ilyenkor nagyon veszélyes hurutos bélbántalmak ellen, míg szoptatója e víz használata folytán nagyon kedvező összetételű és bőséges tejet nyer. A már meglévő gyomor- és bélhurutot gyermekeknek és felnőtteknek gyógyítja. Kellemesen hatván be szénsavánál fogva a gyomor és bél idegeire; a gyermekek lázas betegségeinél pedig nélkülözhetetlen, hűtő, huyghajtó és a szomatot csillapító hatásánál fogva.

— Kedvelt borviz. —

A mohai Ágnes-forrás
kezelősége.

426—24.23

Főraktár:

Édeskuty L.

cs. és kir. udvari szállító

BUDAPEST, V., Erzsébet-tér 8.

Kapható minden gyógyszerárban,
fűszerkereskedésben és vendéglőben.

Felöltők 7 frttól feljebb

Női kabátkák 5 frttól feljebb

kaphatók 799—x.8

Kovács Gedeon ruha-áru termében.

*) Az e rovat alatt köböltökért nem vállal felelősséget a szerk.

Vonatok érkezése és indulása

Nagy Becskerekre, illetve Nagy-Becskerekéről.

Érvényes 1900. május hó 1-től.

Erkezik:

a) a nagybecskerek-bégaparti (thév.) pályaudvarra:

Zsombolyáról: délelőtt 9 óra 15 p.; este 8 óra 34 p.
Pancsováról: délelőtt 9 óra 15 p.; délután 5 óra 18 p.
Temesvárról: este 8 óra 34 p.; éjjel 10 óra 18 p.
Verseczről: délelőtt 9 óra 15 p.; este 8 óra 34 p.
Alibunárról: este 8 óra 34 p.

Zsombolyáról: (keskenyvágányu vonalon) délelőtt 11 óra 20 p.; este 7 óra 05 p. (csak minden vasárnapon).

Csösztelekről: (keskenyvágányu vonal) reggel 6 óra 24 p. (csak minden kedden, pénteken).

b) a nagybecskereki (nknbvt.) pályaudvarra:

Budapest—Nagy-Kikindáról: reggel 7 óra 52 p.; délután 4 óra 45 p.; éjjel 10 óra 22 p.

Indul:

a) a nagybecskerek-bégaparti (thév.) pályaudvarról:

Zsombolyára: délután 4 óra 36 p.
Pancsovára: reggel 8 óra 28 p.; délután 5 óra 30 p.
Temesvárra: délelőtt 9 óra 24 p.; délután 4 óra 36 p.
Verseczre: reggel 5 óra 59 p.; délután 4 óra 36 p.
Alibunárra: reggel 5 óra 59 p.

Zsombolyára: (keskenyvágányu vonal) délután 5 órakor.
Csösztelekre: (keskenyvágányu vonal) délelőtt 11 óra 30 p. (csak minden kedden, pénteken és vasárnapon).

b) a nagybecskereki (nknbvt.) pályaudvarról:
Nagy-Kikinda—Budapestre: reggel 5 óra 45 p.; délelőtt 11 óra 49 p. este 7 óra 05 p.

Kishirdetések.

Egy szó ára 4 fillér.

Julius hó 1-től kezdve semmiféle hírlapi beiktatás után a szakasos 30 krajcáros bélyegilletéket megfizetni nem kell. Tehát a címmel ellátott

kishirdetések is bélyegmentesek.

Minden kishirdetés beiktatása legalább 60 fillérbe kerül és 15 szó lehet, minden további szó 4 fillérbe, vastagabb betűből 8 fillérbe kerül.

A kis hirdetések előre fizetendők. Ertesítéseket a kiadóhivatal ad; levélbeli kérdésekre a válasza való bélyeg melléklendő.

Telefon-ertesítéseket nem ad a kiadóhivatal.

Legcélszerűbb a hirdetésilletéket postautalványon küldeni s a szöveget a szelvényre írni.

Amennyiben levélben küldetik a hirdetés, úgy az ára bélyegben is mellékelhető.

Nyulakat.

friss lövésűeket, a legmagasabb napi ár mellett vesz Klinger L. baromfi-kereskedő Szegeden, Alsó-Tiszapart 5. sz. (a Backgözmalom mellett). 3:7

Szegedi borokat

eladni és venni szándékok forduljanak Schweitzer Ödönhez Szeged, Kálvária-utca 34. sz. a 418

Harzi

kapári, himék, szép példányok, 7 kor, előnékesek, lámpánál is hosszú énekelt. 14, 16, 20, 24 kor, nőstények 2 kor kaphatók. Postán jótállással. Novák Ferenc, Bpest, Csömöri-ut 31. sz. 453

Idei akacmez.

elsőrendű pergett méz, 5 kilós bádögödön bérmentve postán 6 korona. Országos méhészeti egyesület, Budapest, IX. Köztelek. 388

Tiszta bort
venni akarók kérjenek árjegyzéket Székely bor-kereskedéstől, Székely-Keresztur. 421

Gazdasszonyi

állást keres egy tisztességes korosabb nő magános uri emberhez. Ujpest, Fél-utca 73. sz. Szalai Károlyné 466

Borsodmegye

Szendrőlád község határában, a boldvavölgyi vasut mentén, egy 357 vetőholdas birtok, lakóház és gazdasági épületekkel 1901. évi január hó 1-től hasznosra adó, esetleg eladó. Vasút-, posta- és távirduállomása ott helyben van. Értekezhetni a föliróttal Kassán, Sepső-ut 18. sz. Fav Barnabás tb. főszolgabíró. 468

Tanárjelölt,

külföldön végzett, magyarul, németül, angolul beszél és sikerrel tanít, nevelőnek ajánlkozik. Megkeresések: Nevelő-tanár 26. címen poste restante Csáb, Honf. megye kéretnek. 467

Finom

táblaszólo
kilója 25 krajcárért kapható
dr. Brájjer Lajosnál. 263

Gőzseplőgép

vevők figyelmébe Ajánljuk debreceni raktárunkon levő 3/4, 4, 6 és 8 lóerejű használt gőzgép garnitúráinkat a legelőnyösebb fizetési feltételek mellett. Egyidejűleg tudatjuk még mi minden gyártmányi használt gépeket első rangú gyártmányú új cséplő-készletre becsereleünk és a legmesszebb menő kedvezményeket nyújtjuk. Scherz és Kramer gazdasági gépgyár és gépjavitó műhely Debrecenben, Piac utca 72. sz. a. 465

Szülők figyelmébe!

Igen jutányosan alapos oktatást adok előkelő családok gyermekeinek kezdőtanulmányokban, francia és német nyelvben. Meghívásokat kérek a Torontai szerkesztőségéhez címzni Bataton Gusztáv, okl. jegyző, tanfolyamhallgató. 449

M.K. EGYETEM
VEGYTANI INTÉZETE
A
KRISTÁLY
SZT. LUKÁCSFÜRDŐ
HECZYFORRA
IGENTISZT
BICARBONAT
ÁSVÁNYVIZ
KAPHATÓ
FÜSZKERESKEDÉSEKBE
VENDÉCLOKBE
ÉS MINDEN VASÚTI
ETKEZŐ KOCSIBAN.

Több száz kiváló orvos által ajánlva.
A legizletesebb és legolcsóbb ásványviz.

Nagybecskereken:

Szauer Árpád, Schnitzler Lipót, Haidegger Ödön, Prandell Rezső, Wischt Ferenc, Armbruster József, Weiterschan J., Deixner Lipót, özv. Guttman Jakabné, Schlesinger Sándor kereskedésében. 651-x.12

Kathreiner

csak valódi az ismert

Kathreiner-csomagokban!

Tehát soha sem nyitva, sem más megtévesztésre alkalmas utánzott csomagokban.

Kathreiner Kneipp-maláta kávéja
a legizletesebb, egyedül egészséges és egyszerűs mind a legjobb pótkávé a babkávéhoz.

Kathreiner Kneipp-maláta kávéja
előszeretettel és folyton növekvő eredménnyel élveztetik a családok százezreivel.

Kathreiner Kneipp-maláta kávéja
a babkávét, a hol annak élvezete, mint az egészségre káros, orvosilag eltiltatik, a legpompásabban helyettesíti!

12/b-6.4

MIÉRT
van annyi utánzat?

MERT

valódi Eisenstädter-féle

Linoleum padló-zománc

a törv. bej. „vaslovag“ védjeggyel a legjobb és legtartósabb fénymáz puha padlóknak és konyhabutoroknak hemázolására.

Az Eisenstädter-féle Linoleum padló-zománc

egy óra alatt keményre szárad, bámulatosan szép fényvel bír és tartósság tekintetében eddig fölülmulthatatlan. A következő változatokban kapható: 1. sz. sárgásbarna, 2. sz. sötétbarna és 3. sz. mahagonibarna.

Nagy elterjedtségénél fogva különböző hasonhangzású nevek alatt értéktelen utánzatokat hoznak forgalomba, miért is kérjen mindenki kizárólag csak Eisenstädter-féle Linoleum padló-zománcot, a törvényesen bejegyzett „vaslovag“ védjeggyel.

Eisenstädter Testvérek

lakk- és festékgyára, Bécs.

Kapható Nagybecskereken: Amend Rudolf, Armbruster József, Haidegger Ödön, Prandell Rudolf, Rózsa Béla, Rózsa Ignác és Schlesinger Gerzon cégeknél. 235-23.16

Tüzifa-ügynökség

el fogad megrendeléseket

gyertyánfára

a legjutányosabb árak mellett.

GALLER PÉTER

a „Korona“-szállóval szemben.

Gaad községben egy nőtlen fiatal ember,

szorgalmas jegyzői irnok

alkalmazást nyer. Javadalmazása havi 54 korona; f. évi november hó 1-től állását elfoglalhatja 868-2.2

Ajánlatok a körjegyzőhöz címzendők.

6347. tkvi szám 1900.

870-1.1

Árverési hirdmény és feltételek.

A perlaszi kir. járásbíró, mint tkvi hatóság az előterjesztett kérelem folytán dr. Eibschitz Miksa, mint Pannovits Mária engedményese javára 127 kor. 70 fillér, 21 kor. 70 fill. óvási s 24 korona 70 fill. már megállapított, 15 kor. 70 fill. jelenlegi s még felmerülendő költség kielégítése végett az 1881: 60. t. c. 144. §. alapján és 146. § értelmében özv. Atyimovics Melania tomaseváci lakos ellen az ezen kir. járásbíró területén, Tomasevác község határában fekvő és a tomaseváci 634. sz. tkvben foglalt:

1. 92. hrsz. 470 □-öl szőlőre 560 korona;

2. 92. hrsz. 100 □-öl kertre 47 kor. becsárban az árverést elrendeli s azt, valamint a megállapított feltételeket ezennel közhírré teszi.

A nyilvános árverés Tomasevác községében 1900. évi december hó 3 án d. e. 9 órakor fog megtartatni a következő, ugy a telekkönyvi hivatalban, mint Tomasevác községben kifüggesztett s megtekinthető feltételek mellett.

1. Kikiáltási ár a becsár.

2. Ezen árverésen a fenti ingatlanok a kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Perlaszon, 1900. évi augusztus hó 31 én, a kir. járásbíró, mint tkvi hatóságnál.

Tóth,
kir. aljbíró